

preden dobi zerno iz njega. Pa, ljubi moj, nikar ne verjemi, da bi to milovanje ljudem šlo iz serca! S tem se nekteri učenu le prikupujejo, češ da njegovo delo tako čislajo, nekteri mu pa kakor pravimo s takimi frazi ližejo le komplimente. Vse drugače ljudje govore, kedar učenik zasluženno plačilo od njih terja. Eno uro ali kaj, se glasi od vseh krajev: „Ima otroke, pa jih zmerja pa še kterege pretepe; kedar se jih pa enkrat naveliča, jih pa spodi, mi ga pa zato moremo plačevati“. Res je, da tudi nekteri omikani ljudje učitelja milujejo, ki se mu s tem ravno nočejo uklanjati; ali kedar tako govore, ne mislijo ravno preveč globoko. Ali mar druge opravila niso velikrat še težavniše, ter duha bolj natezujejo, kakor učiteljeve. Vradnik pri davkarijah dan na dan števili, tako da na zadnje ne vé, koliko je dvakrat dve. Za šolskim letom nastopijo šolski prazniki, v katerih se učitelj kolikor toliko odpočije. Opravila duhovskega stanu so tudi veliko težavniše in dolžnosti, ki svečenika vežejo, veliko bolj hude od unih, ki jih ima učitelj. Da bi pa kateremu boljši kosček, ki ga zavžije, zavidaval, tak pa nisi bil nikdar, dragi moj, vem da si zadovoljen s tem, kar ti stan pripusča. Da boš pa še ložeje v svojem stanu poterpel, pomisliva enkrat, kako so visoko učeni in sveti možje učiteljski stan obražtovali. Slavni Janez Zlatoust, ki je bil gotovo zelo omikan, rekel je, da bolj ceni tega, ki otroke prav odreja, kakor naj umnejšega podobarja; kajti učitelj izobražuje neumerjoče človeške duše. Bolj ko učenik take in enake reči prevdarja, bolj bo ljubil svoj stan, in iz ljubezni do stanu prenašal tudi sitnosti, ki so z njim res da v obilni meri sklenjene.

Žalostnih ur se pa v nobenem stanu ne manjka; tacih trenutkov, v katerih človek pred očmi vidi vse černo, obraniti se ne more tudi naj bolj blaga duša. Takrat naj pa voljno poterpi; po hudem vremenu solnce lepše sije. In da bova se tako obnašala, iščiva tam pomoči, kjer je gotovo najdeva!

Z Bogom!

Tvoj resnični
Svetoslav.

P a š n i k.

Domovina. Učitelj Miroljub gre po popoldanski šoli v svoj naj ljubši kraj — v mali vertec pri šolski hiši, in ker je zelo truden, se usede v senco na klopico, ter gleda v pisano,

dišeče evetje, — in lej! naenkrat vidi, da se skloni iz cvetja postavna lepa žena, ga nekaj časa milo gleda, potem pa mu reče: „Dragi mož, ne bodite hudi, da vas motim! Jaz sem mati domovina, in sem prišla priporočevat in vas prosit za svoje mnoge sine in hčerke, ki so v vaši šoli. Vem, da so vam večkrat nehvaležni, toda prosim vas, poterpite ž njimi, sej tudi meni veliko prizadenejo, pa vendar še nikoli do njih ni omerznilo moje materno serce. Gojite jih skerbno, da bodo postajali dobri, pošteni ljudje, in da bodo vedno vdani in zvesti svoji materi, ki jih tako iskreno ljubi. Varujte, da mi jih ne popači in ne odpelje kaka malovredna ptujka! Gojite jih Bogu na slavo in meni na korist; hvaležna vam bodem, in spoštovala vas bodem zavoljo tega blagega dela, dokler se bode klicalo moje ime“. — Miroljub hoče tej neznani ženi odgovoriti, — pa — ko pogleda po vertu, ne vidi nikogar pri sebi, ker le sanjalo se mu je tako, ko ga je trudnega spanec nekoliko pozibal; vendar pa modri učitelj te lepe in resne sanje sedaj ne pozabi, ter vedno ravná po naročilu skerbne matere domovine.

Mladost je veliko vredna. Človek nima nič lepšega, kakor je mladost njegova. Ako mladost zgubi, zgubi naj boljši svoj zaklad. Zgubi pa človek mladost takrat, kedar jo zapravlja in zapravi tako, da je ne rabi in ne potroša za malovredne reči pa tudi ne zamuja njenih zlatih ur, da bi jih pustil prazne iti mimo sebe, da bi si ne nabiral potrebnih in koristnih ved in lastnosti za svoje poznejše leta.

Učitelj naj govori otroški jezik. Če učitelj hoče, da ga učenci razumejo, naj govori ž njimi tako, kakor otroci govoré sami med seboj. Zeló nespametno je, če se učitelj hoče v šoli bahati in svojo učenost kazati s tem, da govori prav po novojezikoslovnem merilu, in da male otroke terpinči z besedami, ki niso sploh navadne. Učitelj naj nikar ne misli, da s takimi modrijami kaj posebno koristi učencem, in da se drugače ne more prav govoriti. Naj lepši jezik v šoli je tisti, ki se sicer na tanko ravná po vseh slovničnih vodilih, pa je vendar domači in lahko razumen. Bolj odrasčenim učencem se naj še le razjasnujejo mnogi jezikoslovni izrazi, nenavadne in posebne besede i. t. d.

Kaj nam koristi dogodivščina. (Po francoskem.) Ne brez vzroka so imenovali že od nekdaj zgodovino luč časa, varovavko dogodeb, zaupljivo pričo resnice, vir dobrih svetov

in modrosti, vodilo lepega obnašanja in običajev. Zakaj brez nje bi samo zakraj stoletja in dežele, v kateri živimo, obseči mogli, in zaperti bi bili v majhno okrožje svojega spoznanja in premišljevanja. Brez nje bi zmiraj le tisto otročje upanje imeli, ki nas ne soznani z vsem svetom in nas pusti v nevednosti vsega tega, kar se ji že zgodilo in kar se ima še zgoditi. In kaj je malo število let, ki jih ima naj starši človek! Kako majhen je tisti del zemlje, ktereга moremo v našem revnem življenji obhoditi ali si ga pridobiti? Kako malo so nam znane poglavitne strani sveta, in kako dolga je versta stoletij, ki so se že zverstile eno za drugo, kar svet stoji? In vse, na kar se bodo naše učenosti vpirale, bi bilo za nas neopazljivo, ko se ne bi povestnice učili, ki nam kaže vse stoletja in vse dežele, nas soznani s kupčijo ljudstev starega veka, oberne naše oči na njih dela, njih začetbe, njih čednosti in pregrehe; kar nam daje modrega spoznanja, k kateremu nam pomaga; ali ki nam podeli modrost, ki je veličastna po naukih slavnih mož.

Zgodovina je vsem ljudem, če se je dobro učé, naravna učilnica. Ona nam naznanja pregrehe, odkrije čednosti, ki so le na videz, izbije slabe navade in ljudske vraže, zatira sleparijo bogastva in minljivega velikolepja, in dokaže nam tudi s prepričevavnimi zgledi, kakor vse druge filosofije, da ni nič večega in hvale vrednega na svetu, kakor je poštenost. Pokaže nam na dalje tudi, da je čednost pravo blago človekovo, kar ga more v resnici storiti, da je spoštovanja vreden.

Dogodivščina nas učí slednjič čednost spoštovati in spoznavati dobrotljivost in slavo, če se ravno ne prepričamo od pravega stanu siromaštva in nesreče, kakor tem nasproti ona nas tudi navduši, da sovražimo zeló in da se nam studi hudobija, če bi bila ravno s škerlatom oblečena, se svetila kot solnce in sedela na prestolu.

V. M. Trbánski.

Malikoslovje.

Spisal Fr. Metelko.

(Dalje.)

Potrimba pravijo, da je bil Radegost. Nemeč Ekhard je ime Potrimba *) izpeljal iz potreba.

*) Derivatur autem vox Potrimbus a sorabico nomine potréba sive potrebný egenus, indigens a verbo trebam, quod significat egeo, indigeo. (Monum. In-treboe, pag. 77.) Novice teč. 9. l. 30. 1853.